

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง การจัดการมลภาวะทางอากาศโดยชุมชนเพื่อชุมชน เป็นสุข กรณีศึกษาพื้นที่ ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการดำเนินการวิจัยจะใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่การตอบโจทย์คำถามวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในส่วนของบทที่ 3 ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินการวิจัย เนื้อหาในบทนี้จะประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม และจัดเวทีชาวบ้าน เป็นวิธีการหลัก โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ ภายใต้อาณัติภาพแวดล้อม และความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น และข้อมูลบางส่วนได้จากวิธีการสนทนากลุ่มเข้ามาประกอบ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม และความพึงพอใจของกิจกรรมการจัดการมลภาวะทางอากาศในชุมชน โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการรวบรวมข้อมูลคือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นตำรา เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย เพื่อรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการให้เป็นระบบก่อนที่จะเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลในหมู่บ้าน และเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดแนวทางในการทำเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อทำการศึกษาเอกสารจนสามารถรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน หลังจากนั้นจึงได้นำมากำหนดเป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในลักษณะการทำเค้าโครงในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2. ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ในชุมชน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่วิจัยเป็นชุมชน บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งพบว่าเป็นหมู่บ้านที่มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นหมู่บ้านที่มีกิจกรรมการพัฒนาทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน

โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงทำการเลือกพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ศึกษา เพราะสามารถที่จะทำให้เห็นปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมของการจัดการมลภาวะทางอากาศของประชาชน โดยที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศอย่างแท้จริง

3. การสัมภาษณ์ (Interview) ได้กำหนดวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยผู้วิจัย กำหนดประเด็นที่จะรวบรวมข้อมูลในสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน อันได้แก่ ประวัติความเป็นมา วิถีการดำรงชีวิตในรอบปี วัฒนธรรม สัมภาษณ์จาก ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปในหมู่บ้าน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ในส่วนประเด็นของการดำเนินกิจกรรมที่ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมโดยได้กำหนดกรอบกว้าง ๆ ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

4. วิธีการสังเกต (Observation) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ศึกษาเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มประชาชน ได้แก่ กิจกรรมการบวชปลา และกิจกรรมเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม คือ กิจกรรมการบวชป่า ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงลักษณะและขั้นตอนในการทำกิจกรรมว่าเป็นอย่างไร ขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมตลอดจน ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

5. วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่มนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการกระตุ้นให้คนในกลุ่มแสดงความคิดเห็น และทัศนะของตนเองออกมาอย่างเปิดเผย และจริงใจ ในขณะที่สนทนากันความคิดเห็นของคนๆ หนึ่งในกลุ่มจะกระตุ้นให้คนอื่นๆ อธิบาย อธิบายแสดงความคิดเห็นออกมา โดยผู้วิจัยได้สนทนากลุ่มกับประชาชนทั่วไป ซึ่งจากการสนทนากลุ่มทำให้ทราบถึงสภาพปัญหามลภาวะทางอากาศในชุมชน แหล่งกำเนิด และแนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อตัวเขาและชุมชน

กลุ่มผู้ร่วมกระบวนการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง)

กลุ่มประชาชนและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ กลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับทางราชการ ได้แก่ ประธานอบต. ปลัดอบต. เจ้าหน้าที่อบต. ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน และกรรมการฝ่ายต่างๆ รวมถึงข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้าน ได้แก่ ครู เกษตรตำบล และประชาชนผู้ประกอบกิจกรรมที่ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลและกิจกรรมวิจัย (Data Collection) ดำเนินการเก็บข้อมูลที่วางแผนไว้ในแผนปฏิบัติการวิจัย (Action Plan) โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการตามรายการหัวข้อต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่1 ศึกษาข้อมูลบริบทของชุมชน

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อ ศึกษาบริบทพื้นที่ และศักยภาพชุมชนในการจัดการมลภาวะทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.2 วิธีการดำเนินกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรม คือ การศึกษาด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุมชนบ้านนาปลาจาด ภาพถ่ายทางอากาศ และเดินสำรวจข้อมูลทางกายภาพและพบปะพูดคุยกับชาวบ้านในชุมชน เพื่อให้ได้บริบทของชุมชนและสภาพปัญหา กิจกรรมที่ทำให้เกิดปัญหา และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นปัญหามลภาวะทางอากาศในพื้นที่

1.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

คณะผู้วิจัย ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด

1.4 สถานที่และช่วงเวลา

ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วง เดือน กันยายน ถึง ตุลาคม 2550

1.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

นักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจในบริบทพื้นที่ และศักยภาพชุมชนในการจัดการมลภาวะทางอากาศ

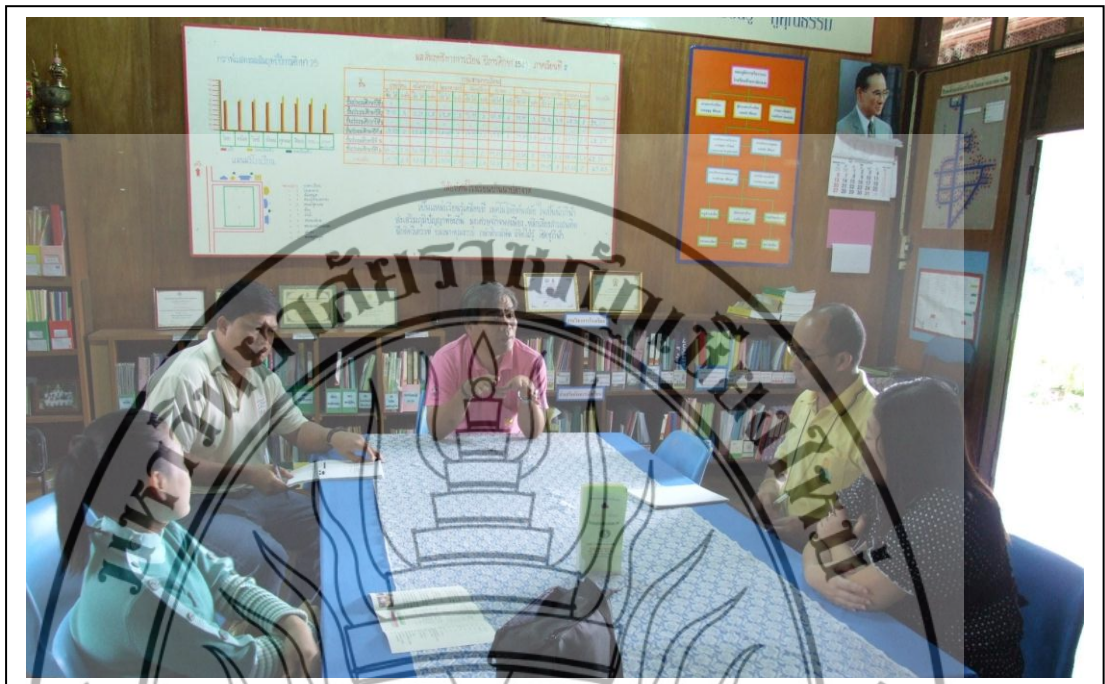
2. กิจกรรมที่2 พบกับผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นรวมทั้งทราบถึงความสัมพันธ์ของชุมชนเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดเวทีครั้งต่อไป

2.2 วิธีการดำเนินกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรมนี้ คือ คณะผู้วิจัยการสนทนากับผู้นำชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดไฟฟ้าในชุมชน และ จัดเวทีชาวบ้านในชุมชนดังแผนภาพที่ 3.1

แผนภาพที่ 3.1 แสดงภาพการพบกันระหว่างผู้นำชุมชนกับทีมวิจัย

2.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

คณะผู้วิจัย ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จำนวน 7 คน

2.4 สถานที่และช่วงเวลา

โรงเรียนบ้านนาปลาจาด อาคารอเนกประสงค์บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วง เดือน ตุลาคม 2550

2.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

นักวิจัย และผู้นำชุมชนเกิดความเข้าใจในปัญหา และเหตุปัจจัยของปัญหามลภาวะทางอากาศในพื้นที่ ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. กิจกรรมที่ 3 ประชุมทีมวิจัยหลังจากพบผู้นำชุมชน

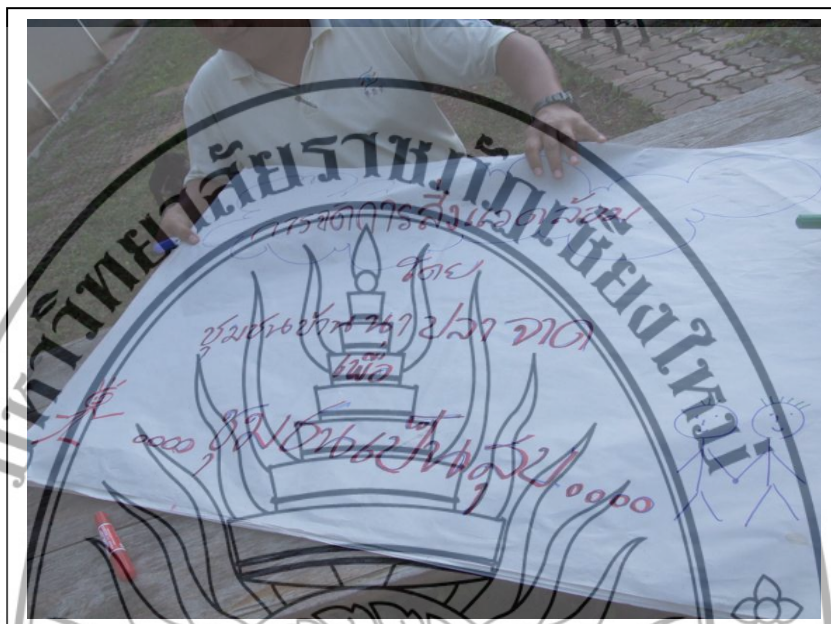
3.1 วัตถุประสงค์

เพื่อวางแผนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

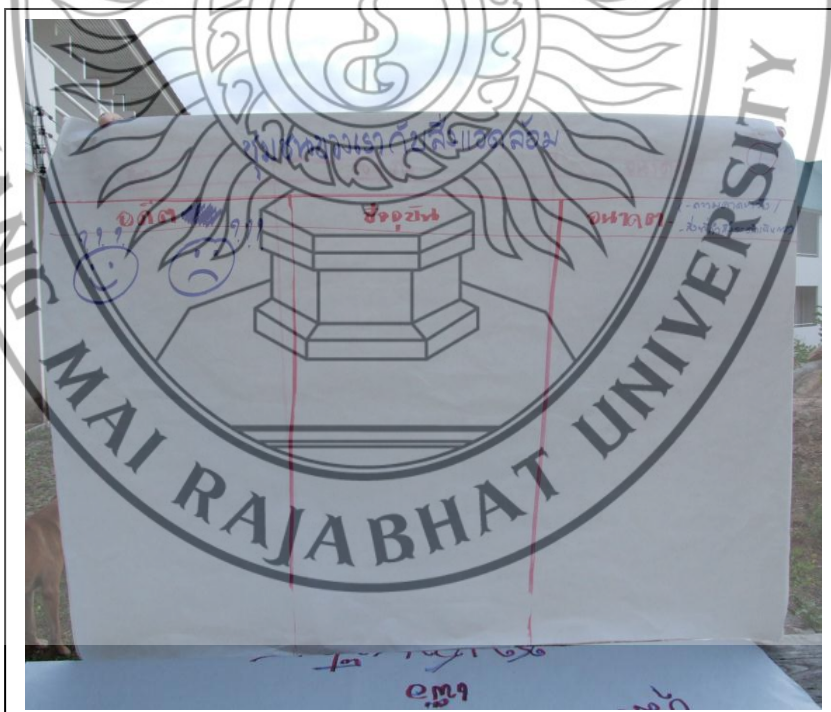
3.2 วิธีการดำเนินกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรมนี้ คือ คณะผู้วิจัยการสนทนากันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้แนวทางในการจัดเวทีกับผู้นำชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดไฟฟ้าในชุมชน โดยวางแผนจะใช้การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ

และไม่เป็นทางการก่อน โดยใช้รูปแบบของกิจกรรมเป็นแบบ Time Line การระดมสมอง และการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ดังแผนภาพที่ 3.2 -3.3

แผนภาพที่ 3.2 แสดงประเด็นหลักที่จะใช้ในการจัดเวที

แผนภาพที่ 3.3 แสดงประเด็นหลักในการนำเข้าสู่เวทีโดยกิจกรรม Time Line

3.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

คณะผู้วิจัยจำนวน 5 คน

3.4 สถานที่และช่วงเวลา

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในช่วงเดือน ตุลาคม

2550

3.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

คณะผู้วิจัยเกิดความเข้าใจในกิจกรรมที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำชุมชนในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด

4. กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีกับผู้นำของชุมชนบ้านนาปลาจาด

4.1 วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และเหตุปัจจัยของปัญหามลภาวะทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.2 วิธีการดำเนินกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรมนี้ คือ คณะผู้วิจัยการสนทนากันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้แนวทางในการจัดเวทีกับผู้นำชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดไฟฟ้าในชุมชน โดยใช้รูปแบบของกิจกรรมเป็นแบบ Time Line การระดมสมอง และการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ดังแผนภาพที่ 3.4

แผนภาพที่ 3.4 แสดงจัดเวทีกับผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศ

4.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

คณะผู้วิจัย ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จำนวน 10 คน และชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด จำนวน 8 คน

4.4 สถานที่และช่วงเวลา

โรงเรียนบ้านนาปลาจาด อาคารอเนกประสงค์บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วง เดือน ตุลาคม 2550

4.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ได้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคตที่ชุมชนนาปลาจาดต้องการรวมทั้งสภาพปัญหา และเหตุปัจจัยของปัญหามลภาวะทางอากาศในพื้นที่ ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

5. กิจกรรมที่ 5 จัดเวทีชาวบ้านกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับมลภาวะทางอากาศในชุมชน

5.1 วัตถุประสงค์

เพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศ และวางแผนการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในชุมชน รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลความสำเร็จของการจัดการมลภาวะทางอากาศเพื่อชุมชนเป็นสุขในพื้นที่ ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

แผนภาพที่ 3.5 แสดงการจัดเวทีเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของชุมชน

แผนภาพที่ 3.6 แสดงการจัดเวทีเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของชุมชน

5.2 วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ใช้ คือ จัดเวทีและการสนทนากลุ่ม ดังแผนภาพที่ 3.5-3.6

5.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

คณะผู้วิจัย ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการและชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด จำนวน 24 คน

5.4 สถานที่และช่วงเวลา

อาคารอเนกประสงค์บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วง เดือน พฤศจิกายน 2550

5.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ได้แนวทางร่วมกันของชุมชนในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ รวมทั้งได้แผนในการดำเนินกิจกรรมที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาดและตัววัดความสำเร็จในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ

6. กิจกรรมที่ 6 ดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศตามแผนที่วางไว้

6.1 วัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศในพื้นที่ ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

6.2 วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ใช้ คือ ดำเนินกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่วางไว้ ได้แก่ กิจกรรมในส่วนนี้จะเป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของชุมชนบ้านนาปลาจาดซึ่งจากการวางแผนได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การป้องกันไม่ให้เกิดมลภาวะ ได้แก่

กิจกรรมการทำแนวกันไฟในพื้นที่ป่าของชุมชน และการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยเพื่อป้องกันการจุดไฟเผา และการลดมลภาวะทางอากาศโดยการตรวจตราจุดที่เป็นจุดเสี่ยงในการเกิดไฟป่าซึ่งจุดดังกล่าวจะเป็นจุดที่เกิดไฟป่าเป็นประจำทุกปี ถ้ามีไฟป่าเกิดขึ้นชุมชนก็จะทำการดับและทำแนวกันไฟดังแผนภาพที่ 3.7

แผนภาพที่ 3.7 แสดงการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของชุมชน

6.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

ชาวบ้านนาปลาจาด และผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด จำนวน 50 คน

6.4 สถานที่และช่วงเวลา

อาคารอเนกประสงค์บ้านนาปลาจาด และพื้นที่เสี่ยงในการเกิดมลภาวะทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วงเดือน ธันวาคม 2550 ถึงเดือน พฤษภาคม 2551

6.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ได้แนวทางร่วมกันของชุมชนในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ รวมทั้งได้แผนในการดำเนินกิจกรรมที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาดและตัววัดความสำเร็จในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ

7. กิจกรรมที่ 7 การติดตามประเมินผลการจัดการมลภาวะทางอากาศ

7.1 วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ

7.2 วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

ในส่วนของการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดการมลภาวะทางอากาศนี้ ทางคณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดเวที การติดตามประเมินผลโดยการพูดคุยกับตัวแทนของชุมชนที่ร่วมดำเนินการในชุมชนบ้านนาปลาจาด เพื่อให้การดำเนินการแก้ปัญหาเป็นไปตามแผนที่วางไว้และอยู่ในแนวทางที่ตกลงร่วมกันไว้ ดังแผนภาพที่ 3.8

แผนภาพที่ 3.8 แสดงการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดการมลภาวะทางอากาศ

7.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

ชาวบ้านในชุมชนบ้านนาปลาจาดที่เข้าร่วมกิจกรรมการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศ จำนวน 20 คน

7.4 สถานที่และช่วงเวลา

คณะผู้วิจัย อาคารอเนกประสงค์บ้านนาปลาจาด อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วง ธันวาคม 2550 ถึงเดือน พฤษภาคม 2551

7.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ได้ข้อมูลผลของการดำเนินการจัดการมลภาวะทางอากาศและแนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ชุมชนบ้านนาปลาจาด

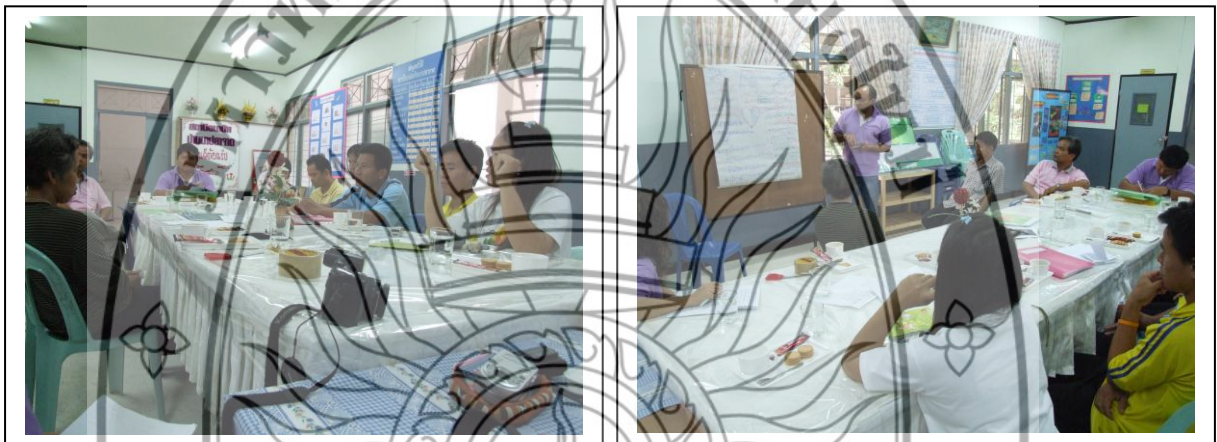
8. กิจกรรมที่ 8 สรุปผลการดำเนินการจัดการมลภาวะทางอากาศ

8.1 วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปผลการดำเนินการจัดการมลภาวะทางอากาศ

8.2 วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

ใช้กิจกรรมการจัดเวทีแบบมีส่วนร่วมของชุมชนดังแผนภาพที่ 3.9 ทำการสรุปบทเรียนด้านปัญหา ข้อจำกัด และโอกาสของพื้นที่ศึกษา และทำการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ตั้งอยู่บนฐานของผลการศึกษาที่ผ่านมา ผลการศึกษาของคณะวิจัย และบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนารูปแบบการควบคุมมลพิษทางอากาศจากการเผาในที่ทางการเกษตร ในชุมชนมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อกิจกรรมของชุมชน ทั้งยังสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างยั่งยืนดังแผนภาพที่ 3.9

แผนภาพที่ 3.9 แสดงการจัดเวทีสรุปผลการปฏิบัติการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศกับชุมชน

8.3 ผู้ร่วมกิจกรรม

คณะผู้วิจัย ชาวบ้านและผู้นำในชุมชนบ้านนาปลาจาดที่เข้าร่วมกิจกรรมการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ จำนวน 12 คน

8.4 สถานที่และช่วงเวลา

อาคารอเนกประสงค์บ้านนาปลาจาด อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วงมิถุนายน 2551

8.5 ผลที่เกิดจากกิจกรรม

สรุปผลของการดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศและแนวทางในการดำเนินกิจกรรมในปีต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้พร้อมทั้งนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบาย เพื่อหาข้อสรุปที่ทำให้เห็นปรากฏการณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมลภาวะทางอากาศโดยชุมชนเพื่อชุมชนเป็นสุข ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ตลอดเวลาในขณะที่ทำการศึกษาในชุมชน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาเชื่อมโยง และพิจารณาถึงความสัมพันธ์กัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่ความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ ภายใต้บริบทของชุมชน ทั้งยังทำความเข้าใจกับความหลากหลายและความแตกต่างของข้อมูลที่เกี่ยวข้องมา การวิเคราะห์ในแต่ละครั้งจะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อแสวงหาข้อสรุป ทั้งในส่วนของคุณสมบัติที่เหมือนกันและแตกต่างกัน โดยข้อสรุปที่ได้ในระยะแรกจะเป็นตัวกำหนดแนวทางและประเภทของข้อมูลที่จะต้องไปทำการเก็บรวบรวมเพิ่มเติม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลคนอื่น ๆ จนกระทั่งได้ข้อสรุปที่ตรงกัน และมีความเชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลที่เก็บเพิ่มเติมในระยะหลัง เป็นปรากฏการณ์ที่แท้จริงและในกรณีที่ได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยนำข้อมูลนั้นไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลเดิมอีกครั้ง และตรวจสอบกับบุคคลอื่นที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินกิจกรรมนั้น ลักษณะการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลจึงจะกระทำสลับและต่อเนื่องกันไปจนกระทั่งเสร็จสิ้น การศึกษา และรายงานผลการวิจัยโดยใช้รูปแบบการบรรยายเชิงวิเคราะห์ โดยเป้าหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อให้เห็นประเด็น การเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนาของประชาชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ โดยอาศัยการประเมินจากการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ และประเด็น ปัญหาและความต้องการของชุมชน วิเคราะห์จาก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกประจำวัน กิจกรรม Time line และ Mind Map แบบวิเคราะห์ สังเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการวิเคราะห์คุณภาพอากาศ และนำไปสู่การจัดการมลภาวะทางอากาศในพื้นที่ของตนเอง